

Martinus

XIX. ÉVFOLYAM 6. SZÁM - 2026. JÚNIUS - ÁRA: 350 Ft

A Szombathelyi Egyházmegye havilapja

www.martinus.hu

A mesterséges intelligenciáról

Megjelent XIV. Leó pápa enciklikája

Isten rabjai

Papszentelésre készülünk

Elvarázsolt kastély

Nagyszabású szabadtéri
koncert Sáváron

MÁRIA TANÍT MINKET
EGYHÁZMEGYEI ZARÁNDOKLAT MÁRIAVÖLGYBEN

A mesterséges intelligenciát le kell fegyverezni

XIV. Leó pápa első enciklikájának bemutatóján

Május 25-én, pünkösdhétfőn mutatta be a Szentszék XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű első enciklikáját az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában.

A Szentatya maga is részt vett a dokumentum bemutatásán, és angol nyelvű záróbeszédében mindenkit megszólított: „Arra hívom az egyház és az emberi család minden tagját, hogy tanuljunk meg figyelni egymásra, bátran nézzünk szembe korunk kihívásaival, és működünk együtt egy emberibb és testvéribb társadalom építésében.” Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes beszédét közreadjuk.

Kedves testvéreim!

Szeretném megköszönni mindnyájatoknak, hogy ma itt vagytok, és érdeklődéssel kíséritek ezt az eseményt. Szeretnék őszinte köszönetet mondani mindazoknak, akik megszervezték a mai találkozót, és különösen azoknak, akik megosztották velünk szakértelmüket és tapasztalataikat iménti felszólalásukban. Külön is szeretnék köszönetet mondani [Christopher] Olah úrnak, hogy elfogadta meghívásunkat. Viszonzásképpen az egyház nevében elfogadom az Ön meghívását arra, hogy együtt járjunk az úton, együtt hallgassunk meg, együtt beszéljünk, és együtt keressük azt az utat, amelyen az emberiségnek járnia kell a mesterséges intelligencia korában.

Milyen nagy reményre ad okot, hogy különbözőségeink ellenére képesek vagyunk meghallgatni egymást! Ez az eszmecsere egyértelmű tanúságot tesz a jelen pillanat súlyáról, ugyanakkor arról a bizakodásról is, hogy felismerhetjük együtt korunk legfontosabb kérdéseit, s így az emberiség jövőjét. A történelem sorsfordító időszakaiban az egyház arra kap meghívást, hogy az „új dolgokat” az

evangéliumnak és az emberi személy méltóságának fényében értelmezze.

Százharmincöt évvel ezelőtt tiszteletreméltó elődöm, XIII. Leó szemügyre vette a gyári munkások helyzetét, családjaik gyökértelenné válását és a gyors ipari átalakulás által előidézett új szegénységi formákat. Megértette, hogy az egyház nem maradhat távol. Az emberi méltóságot fenyegető korszakos átalakulás idején a Rerum Novarum enciklika az evangélium és a társadalmi tanítás fényében szólalt meg a kibontakozó „új dolgokról”.

Ma hasonló horderejű átalakulással nézünk szembe, melynek talán még súlyosabb következményei is lehetnek. A mesterséges intelligencia már most életünk számos területét érinti, hatással van az emberi együttélést alakító döntésekre. Drámai módon alakítja át a hadviselés módját is. Az előző „Leóhoz” hasonlóan én is úgy érzem, küldetést kaptam arra, hogy a hit szemével, az értelem világosságával, a misztérium iránti nyitottsággal, valamint a szegények és a föld kiáltását szívemben hordozva tekintsek erre az újabb hatalmas átalakulásra. A Magnifica humanitas ugyanabból a meghallgatásból született, amely XIII. Leót is jellemezte. Meghallgattam tudósokat és mérnököket, akik őszinte lelkesedéssel dolgoznak olyan technológiákon, amelyek képesek enyhíteni a mérhetetlen szenvedést; politikai vezetőket és közintézmények vezetőit, akik kitartóan törekszenek igazságos szabályok kialakítására; szülőket és tanárokat, akik mély aggodalommal tekintenek a fiatalabb nemzedékek jövőjére.

Más, rendkívül aggasztó hangok is eljutottak hozzám az egyre autonómabbá váló fegyverrendszerekről, amelyek gyakorlatilag túllépik a tényleges emberi irányítás határait. Igen nyugtalanító beszámolókat hallok olyan algoritmusokról, amelyek előítéletekkel és igazságtalanságokkal szennyezett adatok alapján képesek megakadályozni az egészségügyi ellátáshoz, a munkához és a biztonsághoz való hozzáférést. És meghallgattam azok szótlanágát is, akiknek nincs hangjuk, amikor döntések születnek - olyan döntések, amelyek a kirekesztés és a szenvedés új formáit idézhetik elő.

E meghallgatásból érlelődött meg a Magnifica humanitas enciklikában megfogalmazott súlyos meggyőződés:

a mesterséges intelligenciát le kell fegyverezni.

Tudom, erős ez a kifejezés, de szándékosan választottam, mert a jelen pillanat olyan szavakat kíván, amelyek képesek felhívni a figyelmet, felébreszteni a lelkiismeretet és előreívó utakat kijelölni az emberiség számára.

Az egyház régóta munkálkodik a nukleáris leszerelésért, tudatában annak, hogy minden nagy technológiai hatalom képes befolyásolni az emberek életét, ezért annak megfelelő erkölcsi tisztánlátással és közösségi ellenőrzéssel kell együtt járnia. A nukleáris leszerelés továbbra is a békének és az emberi család méltóságának a szolgálata. Hasonló értelemben most a mesterséges intelligenciát is „le kell fegyverezni”, meg kell szabadítani azoktól a logikáktól, amelyek az uralom, a kirekesztés és a halál eszkövé teszik. A nukleáris energiához hasonlóan ennek is mindenkinek és a közjónak a szolgálatában kell állnia. A technológiáról szóló döntéseket sosem szabad elszakítani a lelkiismerettől és a felelősségtől. „Ne aludjunk hát, mint a többiek - figyelmeztet Pál apostol -, hanem legyünk éberek” (1Tesz 5,6). Erre az éberségre ma nagy szükség van. A béke nem pusztán a háború hiánya, hanem a megvalósuló igazságosság. Ám amikor a technológia meggyengíti a kritikai érzékünket, maga a béke is veszélybe kerül.

Önmagában a lefegyverzés azonban nem elegendő. Építenünk is kell.

Az „épít” szó azokat az éveimet idézi fel bennem, amelyeket misszionáriusként töltöttem Peruban. 2017-ben özvízszzerű esőzések és áradások sújtották az ország északi részét: sok család otthonát elnyelte a sár, és számos út is megsemmisült. Ott tanultam meg, hogy az újjáépítés nem csupán azt jelenti, hogy helyreállítjuk azt, ami elpusztult. Azt jelenti, hogy újjáépítjük a kapcsolatokat, helyreállítjuk a bizalmat és újraélesztjük a jövőbe vetett reményt. Ezenkívül az újjáépítést senki sem egyedül végzi.

A Magnifica humanitas enciklikában felidézem Nehemiás próféta bibliai alakját. Jeruzsálem romba dőlt falai előtt összegyűjti a csüggedt embereket, hogy közösen újrakezdejk az életet. A falak képe nem igazolja az elzárkózást vagy a megosztottságot, hanem arra hív mindenkit, hogy tegye hozzá a maga részét. Tégláról téglára ölt alakot az az igazságosabb együttélés, amely képes megvédeni minden ember méltóságát. Nehemiás erőfeszítése a mi korunkhoz is szól.

A mesterséges intelligencia a történelem építési területévé válhat egy olyan közösségi horizonton belül, ahol a technikai haladás megtanulja az emberi életet szolgálni.

„Mindenki vigyázzon, hogyan épít” (1Kor 3,10) - figyelmeztet Szent Pál. Nem magától az építéstől tart, hanem attól óv, nehogy szilárd alapok nélkül építsünk. Ne féljünk a mesterséges intelligenciától, hanem állandóan tartzuk szem előtt az emberi dimenzió kérdését. Nem bánhatunk könnyelműen a legnagyobb hatalommal rendelkező technikai eszközeinkkel.

Az igazi fejlődés - mondja Szent VI. Pál - mindig „minden emberre és a teljes emberre” irányul. A „minden ember” azt jelenti, hogy a digitális átalakulás terén senki sem szorulhat perifériára. A „teljes ember” pedig azt jelenti, hogy senkit sem lehet pusztán termelékenységre, kognitív teljesítményre vagy merő adattá redukálni. Az ember olyan szabadságot, lelkivilágot, szeretetre és imádásra szóló hivatást hordoz magában, amelyet semmilyen gép nem képes helyettesíteni vagy elnyomni.

Csak ilyen átfogó szemlélettel lehet a mesterséges intelligenciát a közjő szolgálatába állítani. Csak együtt leszünk képesek - azok, akik a rendszereket tervezik, és azok, akiket azok érintenek; a gazdagabb és a szegényebb országok; az intézmények és az egyének; a hatalmi központok és a perifériák - olyan jövőt építeni, amely nem csupán néhány kiváltságos emberé, hanem az egész emberi családé. Ez a szeretet civilizációja, amelyről Szent VI. Pál beszélt, és amelyet Szent II. János Pál mint közösen keresendő távlatot oly erőteljesen hirdetett. Ez nem naiv álom. Ez egy irány. Ez az az út, amelyet Jézus Krisztus megnyit a történelemben. Az egyház ezért alázattal és őszintén részt kíván venni a mesterséges intelligenciáról szóló megbeszélésekben. Nincsenek technikai jellegű kész válaszaink, és nem is kívánjuk háttérbe szorítani azokat, akik szakértelemmel rendelkeznek. Ugyanakkor olyan bölcsességet hordozunk az emberről, amelyre korunknak égető szüksége van: minden ember egyedi és megismételhetetlen személy, lelkiismerettel rendelkező szabad és értelmes alany, aki képes keresni Istent, szolgálni másokat és gondoskodni közös otthonunkról.

Ezért arra hívom az egyház és az emberi család minden tagját, hogy tanuljunk meg figyelni egymásra, bátran nézzünk szembe korunk kihívásaival, és működünk együtt egy emberibb és testvéribb társadalom építésében.

A Magnifica humanitas mai bemutatójáról vigyétek magatokkal azt az elköteleződést, hogy éberek maradtok, és a „remény kézműveseiként” folytatjátok az építést korunk közös építési területén! A feltámadt Úr Jézus Lelke támogassa közös munkánkat! Édesanyánkra, Máriára bízzunk mindnyájatokat. Az ő Magnificatja Isten nagyságát énekl, aki fölemeli az alázatosakat. Tanítson meg bennünket arra, hogy szeretve és szolgálva felismerjük minden férfi és nő igazi nagyságát! Az Úr tegye gyümölcsözővé azt a nagy vállalkozást, amelyet ma az ő kegyelmére bízunk, hogy a szeretet civilizációja egyre jobban kibontakozzon a történelemben! Szívvel kérem Isten áldását mindnyájatokra. Köszönöm szépen!

Fordította: Tózsér Endre SP

Fotó: Vatican Media
Magyar Kurír

Mária tanít minket

Egyházmegyei zarándoklat Máriavölgyben

Két évtizedes hagyomány, hogy május 1-jén zarándoklatra hívja a híveket a Szombathelyi Egyházmegye. Idén a szlovákiai Máriavölgybe várták az embereket. A zarándoklatról Frigy József akolitusunk személyes hangvételű beszámolóját olvashatják.

A „Lelki est felnőtteknek” sorozatunk májusban egy egész napos zarándoklattal folytatódott. Az esti helyett egész napos program mellett további változás, hogy ez alkalommal nemcsak felnőttek, hanem gyermekek részvételére is számíthattunk. Plébániánk falvaiból és Magyarlak-Csörötnek Általános Iskolájából 15 gyermek és 32 felnőtt csatlakozott a Szombathelyi Egyházmegye 2026. május 1-re meghirdetett zarándoklatához, amelynek ezúttal egy régi magyar kegyhely, a Pozsony mellett fekvő Máriavölgy adott otthont.

Autó busszal indultunk kora reggel az iskola elől, mindössze egy pihenő beiktatásával már a szentmise előtt egy órával megérkeztünk a csodálatos természeti környezetben fekvő szabadtéri oltárhoz, melynek háttere egy lourdesi barlang volt Máriával és Bernadett-tel. Itt mutatta be a szentmisét – többek mellett Szabolcs püspök és Gyula atya koncelebrálásával – Székely János, egyházmegyei püspöke.

A szentmisén nemcsak Takács Gyula szolgált az oltárnál, hanem három ministráns gyermek is: egyedül a mi plébániánkról szolgáltak az oltárnál gyermekek. Jázmin, Gréta és Zoé ügyesen tették a dolgukat, minden lámpaláz nélkül, szépen, ahogy itthon megtanulták.

János püspök homíliájában arra buzdított mindenkit, hogy imádkozzunk szakadatlanul, imával és hittel lehet eljutni ahhoz, hogy tanúságtévők legyünk, tanúságot tegyünk akár csak a jelenlétünkkel, látsszék rajtunk az öröm, amelyet Isten gyűjtött bennünk.

Máriavölgyben az ebéd elfogyasztása után keresztúton vehettünk részt, Mária-köszöntőn, vagy szentségimádáson. Hamar elröppent az erre szánt idő, kora délután már útra keltünk Pozsonyba, ahol a Szent Márton Székesegyházban májusi litániával zártuk zarándoklatunk egyházmegyei részét. Pozsonyban Halkó József, a főegyházmegye segédpüspöke fogadta a szépszájú zarándoksereget.

Először a székesegyházhoz, úgyis mint koronázó templomhoz köthető, a magyar történelemben jelentős szerepet játszó eseményeket ismertette, majd a templom oltáraitól, szobraitól, vagy éppen a szószelekről bővítette ismereteinket. Megtudtuk, hogy az elmúlt évtizedekben járt e templomban Szent II. János Pál pápa, Ferenc pápa, és még megválasztása előtt Josef Ratzinger bíboros, a későbbi XVI. Benedek pápa is. Segédpüspök atya mindezen találkozóknak személyes résztvevője volt.

A Szűzanyát köszöntő májusi litánia eléneklése után József püspök homíliájában Szent Márton jól ismert történetét hozta elénk, ebből azt emelte ki, hogy köpenye megosztásához, a jócselekedethez meg kellett állnia Mártonnak. Észre kellett vennie egy embert a saját közelségében, aki igényelte az odafordulást. A mai világ nyelvezetére – reánk – átfordítva, úgy kellett megállnia, és ráfigyelni a másik emberre, hogy közben nem nyomogatta a telefonját, nem ellenőrizte az érkezett e-mailjeit, az SMS-eit, üzeneteit, az éppen aktuális híreket. Helyette élő szóval figyelt a vele szemben állóra, és cselekedett, ahogy a kapcsolat kívánta. Olyan utat választott Márton, amely az igazságot hordozta, út és igazság egységéből pedig élet született, az élet pedig nem más, mint maga Jézus Krisztus, a mi utunk, igazságunk és életünk.

A szombathelyi püspök és a pozsonyi segédpüspök tanítását Gyula atya – már hazafelé tartva – a buszon foglalta keretbe, reggel az odaúton kérdésként tette fel, sőt feladatul adta nekünk, hogy a Szűzanyát hogyan, miként fogjuk köszönteni a mai napon, a zarándoklat végén, hazaúton pedig ezt a köszöntést értelmezte nekünk hálaadásként, dicséretként, a Szűzanya felé tiszta szívvel kimondott imádságunkként. Mintha József püspök Szent Mártonról mondott szavait ismételte volna: az imádság egymás felé fordulás, egymás szemébe nézés, az ember válaszol a felé forduló Istennek: Ó Atya!

Hálából mi is elimádkoztuk Rózsafüzér imádságunkat, hálát adtunk a közösen eltöltött szép napért, hálát a zarándoklat minden résztvevőjéért, gyermekért és felnőttért, plébánosunkért és iskolalelkészünkért, Gyula atyáért, hitoktatónkért, Ágnes nővérért, katolikus iskolánk igazgatójéért, egyben zarándoklatunk fő szervezőjéért Katiéért, és buszunk sofőrjéért Róbertéért. Hálát adtunk a Szombathelyi Egyházmegye jó szívvel nyújtott támogatásáért. Az 5. osztályos gyermekek közösen elimádkozták a Miatyánkot német nyelven is, aztán otthonunk felé – és az este felé – közeledve még az „Erdő mellett estvéledtem” című csodálatos szép esti éneket is elénekeltek kántorunk, Magdi csengő hangját követve.

Fesztes időbeosztással zajlott ez a szép nap, szívünk szerint többet időztünk volna e szép Mária-kegyhelyen, szintúgy Pozsony történelmi belvárosában. De így is felemelő érzés volt mindannyiunk számára, sok-sok ismerőssel találkoztunk, Karitász testvérekkel Vas és Zala vármegyéből, zarándoktársakkal, ismerősökkel, barátokkal. Jó alkalom adódott egymást üdvözölni, pár szót váltani ritkán látott ismerőseinkkel. Lelkiekben feltöltődve, hitünkben megerősödve érkeztünk vissza a koraesti órákban Magyarlakra az iskolához, már a következő lelki est programját tervezgetve gondolatainkban.

Isten rabjai

Papszentelést ünnepel az egyházmegye

A Szombathelyi Egyházmegye mindenkit szeretettel hív és vár 2026. június 13-án szombaton a szombathelyi Székesegyházba. A 10 órakor kezdődő szentmisén dr. Székely János megyéspüspök áldozópappá szenteli Csopor Mártont és Fábíán Andrást. Diakónusainkkal a szentelés előtt készítettünk rövid riportot. A papszentelésen köszöntjük jubiláns atyáinkat és hívjuk a Brenner Imaszövetség tagjait is találkozóra.

Csopor Márton

Egy játékra hívlak. Ha arról kell beszélned, miért jó papnak lenni, akkor mi az a három gondolat, amivel indokolod a hivatásod választását?

Egy gondolatot hoznék ide – három aspektusból. Ez pedig a közelség. Közelség Istenhez, közelség az emberekhez és közelség az érzelmekhez. A papság egy különösen szerető, ám mindig a Lényegre mutató szolgálat. Úgy gondolom, semmi más élethelyzetben nem tudnám ennyire engedni, hogy az Isten szeretete és ajándékai átítassanak, mint a papság szentségében. A mindennapok, a találkozások, a különféle szolgálatok egyaránt teret és lehetőségeket adnak arra, hogy az egyes generációk sajátos örömeibe és kihívásaiba egy kissé belelássak, utat nyitnak arra, hogy velük örüljek és velük szenvedjek. És mindez gyakran nagy mélységekbe képes eljutni. Különösen nagy ajándék, amikor egy-egy beszélgetés nem a felszínen marad, hanem képesek igazán megnyíló és feltáruló irányokat venni.

Mit jelent számodra Krisztus követése?

Szerintem minden pap el tudná mondani, hogy mi lenne, ha annak idején az Isten nem kopogtatott volna a szíve ajtaján. Talán a legtöbbünknek volt egy saját terve az életével kapcsolatban. És egészen biztos vagyok benne, hogy abban is boldogok lettünk volna, hiszen az Isten mindannyiunkat boldogságra teremtett és hívott.

Mégis mindannyiunkban – ahogy bennem is – megszólalt a kérdés, amikor az Úr megérintett: Ez a teljesség számodra? Ebben lennél igazán nagyon boldog?

És valóban, fel kellett ismernem, hogy az Ő terve sokkal fontosabb minden olyan vágnál, amelyet magam támasztottam önmagamnak. Ez a nagy kaland, amire Ő elhívott, ebben nincsenek még át nem gondolt, felületes részletek. Ő nem fog improvizálni. Számomra az Ő követésével, és így egészen Vele élve teljes az élet.

Mit teszel azért, hogy a Krisztussal való erős, eleven kapcsolatod megmaradjon?

Első hallásra furcsa lehet, de számomra most ebben az emberekkel való kapcsolat adja a legtöbbet. Elmondhatatlan érzés látni azt, hogy Isten hogy van jelen a körülöttem lévő életben, hogyan mélyítik Vele a kapcsolatukat. Sokat ad a tudat, hogy Isten mindannyiunkhoz egészen közel, karnyújtásnyi távolságra van.

Persze imádkozó ember vagyok, akár a zsolozsmában, az egyéb kötött imákban, vagy 1-1 csendes időben jó csak Vele lenni. Biztos vagyok benne, hogy ez tud az egyetlen és igazi forrásom lenni. Mindazonáltal biztos vagyok benne, hogy a mindennapjaim cselekedeteiben is jelen van és megáldja a törekvéseimet és szolgálataimat.

Szombathelyen a Székesegyházban teljesítettél diakónusi szolgálatot, tanítóval hittant. Milyen tapasztalatokat szereztél, amik segíthetik majd a papi szolgálatodat is?

Azt biztosan mondhatom, hogy egy valós gyakorlat volt az itt eltöltött év. Nagyon szerteágazó feladatokba kóstolhattam bele, szinte a papság minden területén. Nyilván a legfőbb feladatom a hitoktatás volt, de emellett helyet kaptak ebben az évben az irodai, adminisztratív, és persze nem utolsó sorban pasztorális feladatok is. A legfontosabb tapasztalatom az volt – és ez talán egyfajta munka is a jövőre tekintve –, hogy amikor a feladatok sokszínűsége fölém akar tornyosulni, akkor sose felejtsem el a Forrást, mert talán ilyenkor a legnehezebb ott megmaradni, elidőzni.

Mi a papi jelmondatod, és milyen gondolatokat fűznél hozzá?

„Szándékom szerint vezetsz engem.” (Zsolt 73,24)
Amióta az eszemet tudom, nagyon sokszor átéltem, hogy az Úr kezében van az életem irányítása. Jóllehet ezt elég gyakran nem tudatosítottam magamban, és annak mindig meg is lett az eredménye. Arra vágyom, hogy a papi életben az Ő vezetésére hagyatkozhassak, s így szolgálhassam az Ő szándéka szerint az Egyházmegye híveit, a rám bízottakat.

Fábíán András

Egy játékra hívlak. Amikor Jézusról beszélsz, mi az a három dolog, amit elmondasz az embereknek róla, és miért?

Amikor Jézusról beszélek, három dolgot szoktam elmondani róla, hogy tulajdonképpen számomra ki is Ő. Először azt, hogy ő barát, aki meghallgat. Azért mondom ezt, mert sok ember úgy érzi, hogy egyedül maradt a kérdéseivel, fájdalmaival vagy küzdelmeivel. Gyermekkorom óta számomra Jézus olyan személy, akihez őszintén tudok fordulni, és aki valóban ismeri az ember szívét. Bátran el tudom mondani mindazt, ami a lelkem mélyén van. Híszem azt, hogy meghallgat, és ha kell, vigaszt nyújt. Másodszor azt, hogy ő az életem középpontja, mert Jézus számomra nem csak egy történelmi vagy isteni személy, hanem az, aki irányt ad a döntéseimnek, az értékrendemnek és annak, hogyan élek a mindennapokban. Jézus nem csak tanít, nem csak elmondja, hogyan is kell nekünk élnünk, hanem életével meg is mutatja. Harmadszor azt, hogy ő a Megváltóm, aki az örök életre vezet. Azért, mert a legnagyobb reményt abban találok, hogy Jézus nemcsak erre az életre ad értelmet, hanem megmutatja az utat Istenhez és az örök boldogsághoz.

Hogyan változtatta meg az életedet a Jézussal való találkozás?

Sajnos nem tudnám megmondani, mikor volt az első találkozásom Jézussal. Olyan, mintha mindig is ismertem volna. Arra a mély és személyes kapcsolat kialakulására tudok visszagondolni, amikor Jézusra már úgy tekintettem, mint a legjobb barátomra; talán általános iskolás korom óta kezdett erősödni. Ez a kapcsolat megváltoztatta azt, hogy másokra és az életre hogyan tekintek. Korábban sokszor a saját erőmre, mások véleményére vagy a körülményeimre építettem. Jézussal való kapcsolatomon keresztül elkezdtem

megtapasztalni, hogy az értékem nem a teljesítményemből fakad, hanem abból, hogy Isten szeret.

Ez a találkozás békét adott a nehezebb időszakokban, irányt a döntéseimben, és reményt akkor is, amikor nem láttam tisztán a jövőt. Azt is tanulom tőle, hogyan szeressek, hogyan bocsássak meg, és hogyan ne csak magamért éljek. Nem azt jelenti, hogy minden problémám megszűnt, hanem azt, hogy már nem egyedül hordozom őket. Talán a hivatásom is ebből a szeretetkapcsolatból indult. Megtapasztaltam Isten feltétel nélküli szeretetét, és úgy érzem, ezt nem tarthatom meg magamnak, hanem tovább kell adnom minél több embernek.

Sárváron teljesítettél diakónusi szolgálatot, tanítóval hittant. Milyen tapasztalatokat szereztél, amelyek segíthetik majd a papi szolgálatodat is?

Sárváron a diakónusi szolgálat és a hittantanítás során nagyon sok élményt szereztem. Megtapasztaltam, hogy a gyermekek nagyon különböző élethelyzetekből jönnek, mégis mindenkiben ott van a vágy Isten felé. A diákokkal való találkozás során, főleg a kisebbeknél, mindig rácsodálkoztam arra, hogyan bontakozik ki bennük az Isten utáni vágy és hit.

A hittanórákon a fiatalok kérdései sokszor egyszerűek voltak, ugyanakkor nagyon őszinték. Megtanítottak arra, hogy a hitet mindig érthetően, türelemmel és természetesen példamutatással kell közvetíteni.

Mit jelent számodra a papi hivatás?

Számomra a papi hivatás nem elsősorban egy szerep vagy feladatkör, hanem egy meghívás arra, hogy teljes életemmel szolgáljam Jézus Krisztust és az embereket.

Mi a papi jelmondatod, és milyen gondolatokat fűznél hozzá?

A papi jelmondatom: „Ímé, eljövök, Uram, hogy teljesítsem azt, amit kívánsz.” (Zsolt 39,8a–9a)

Az életemet, hivatásomat teljesen Istenre akarom bízni. Nem saját elképzeléseim megvalósításának tekintem, hanem válasznak Isten meghívására. Nem mindig látom előre, merre vezet, de bízom abban, hogy Isten terve nagyobb és teljesebb, mint amit én egyedül el tudnék képzelni. Ez a mondat segít tudatosítani bennem, hogy a dolgokat nem csak önerőből kell megtennem, hanem van valaki, aki támogat és segít.

Ez a mondat számomra kihívás is: azt jelenti, hogy újra és újra igent kell mondani Isten akaratára a mindennapi döntésekben, a szolgálatban és az emberek felé való odafordulásban.

Váratlan hívástól a papszentelésig

Interjú Timár Dániel jezsuitával

Igazán megérkeztem, most áll össze minden – mondja Timár Dániel jezsuita, akit május 2-án szenteltek pappá. Gyermek- és ifjúsági közösségekben érlelődött hite, harmincas éveiben kapott váratlan elhívása és a hosszú megkülönböztetés után ma már természetes nyugalommal készül arra, hogy Jézus társa legyen a mindennapokban, az imádság és az apostoli szolgálat feszültségében. Pappá szentelése előtt készített interjút Timár Dániel jezsuita szerzetessel Gianone Péter, az alábbiakban ebből olvashatnak részletet.

Timár Dániel

Hogyan alakult az életutad, hogyan jutottál el idáig?

Hívó nagycsaládba születtem, a hit gyakorlása végigkísérte az életemet. Szüleim egy családos közösség tagjai voltak. Nyaranta úgy táboroztunk együtt, hogy a középpontban a szentmise és a hit állt. Kamaszként Zalaegerszegen, az ifjúsági közösségben együtt éltük meg a mély hitet. Győrben a bencés atyák példája, a liturgia szépsége volt az, ami megfogott és mély nyomot hagyott bennem. Később, a középiskola végén és egyetemista koromban az Antióchia közösség adott sokat: ott igazán megélhettem önmagam, a kreativitásom, elfogadtak, és az lehettem, aki igazán vagyok.

Már elmúltál harmincéves, amikor érdeklődni kezdted először a szerzetesi, aztán a papi hivatás iránt. Honnan jött ez a hívás?

Nem imádságban, nem is templomi környezetben. Valakivel beszélgettem teljesen másról, és egyszer csak, a semmiből jött ez – nevezhetjük hangnak, érzésnek, tapasztalatnak. Egyáltalán nem örültem neki.

Miért nem?

Nem volt egyértelmű, nagyon összezavart, teljesen másképp képzeltem el az életemet. Ugyanakkor éreztem, hogy ez fontos, komolyan vettem.

Eleinte egyedül próbáltam végezni megkülönböztetést, hivatástisztázást. Később segítséget kértem, először egy zalaegerszegi paptól, majd elmentem egy dobogókői lelkigyakorlatra, amely kimondottan hivatáskeresőknak szólt. Ott megnyugodtam: minden rendben, időt kell hagyni ennek. Ezután elindult egy hosszabb folyamat. A belépésem előtti Montserrat-évben született meg bennem az első nagy döntés: erre a meghívásra őszintén igent tudok mondani azzal, hogy kérem a felvételemet Jézus Társaságába. Ezután lépésenként jöttek az újabb igének: a fogadalomtételre, a teológia megkezdésére, a diakónusszentelésre és a papszentelésre. (...)

Ha egy fiatal most megkérdezné, miért jó jezsuitának lenni, mit mondanál?

Jezsuitának lenni azt jelenti, hogy Jézus társa vagy a mindennapokban. Ez persze igaz minden keresztényre. Ami a mi karizmánkban különösen fontos, az az imádság és az apostoli élet feszültségében való létezés: egyszerre szemlélődni, mélységet megélni Jézussal, és ebből kiindulva szolgálni az apostoli munkában. Ez egy nagyon szép dinamika. A következő a megkülönböztetés, amit jezsuitaként elsajátítunk: próbálunk élni és másokat is tanítani rá. Fontos megemlíteni, hogy nemzetközi közösség vagyunk, és ez a formációinkban is megmutatkozik. Végül pedig felidézem, hogy amikor Szent Ignácnak megjelenik a keresztet vivő Jézus, azt mondja: „kegyes leszek hozzád Rómában”. A keresztjét hordozó Jézus és Ignác találkozásában van valami nagyon bensőséges, nagyon mély. Ennek a bensőséges, mély Isten- és Jézus-kapcsolatnak a megélése az, amire mindannyian meghívást kaptunk jezsuitaként.

Szöveg: Gianone Péter

Fotó: Pásztor Péter

Forrás és fotó: Jezsuita.hu, Magyar Kurír

A teljes beszélgetés a QR-kód alatt olvasható:

Elvarázsolt kastély

Nagyszabású szabadtéri koncert Sáváron

Június 27–28-án nagyszabású zenés koncertet ad a Sávári Oratórikus Kórus. Ez része a Szent László-templom centenáriumi ünnepségének. De nem egyszerűen egy zenés estről van szó, hanem a kórus újabb nagyszerű produkciójáról. A különleges eseményről kérdeztük a kórusvezetőt dr. Szalai Ferencné.

A fényfestés különösen izgalmasan hangzik. Mi a témája a videós látványosságnak?

A film mesés, animációs világa az emberi élet fontos kérdéseit jeleníti meg. Több jelenetben maga a sávári templom is megjelenik, így az épület nemcsak helyszíne, hanem szimbolikus része is az előadásnak.

A szövegek, a hangszerelés, a videó mennyiben a SOK saját munkája?

A produkció kerettörténetét és rendezését dr. Szalai Ferencné készítette, aki több dal magyar szövegét is megírta vagy átdolgozta a spirituális témához illeszkedve. A videók összeállításában és vágásában Bausz Imre működött közre.

Mit árulhatunk el a felkészülésről? Mi alapján választották a történetet, a dalokat, a videót? Mióta tart a munka?

A Sávári Oratórikus Kórus korábban is több lelki és spirituális témájú előadást mutatott be, az Elvarázsolt kastélyon pedig közel fél éve dolgoznak. A kórus tizenkét új művet tanult meg erre az alkalomra. A dalválasztásban fontos szempont volt, hogy a művek illeszkedjenek a templomi és lelki témavilághoz, valamint az emberi összetartozásról, szeretetről és reményről szóljanak.

Mikor kezdődnek az előadások, mire hívhatjuk fel az érdeklődők figyelmét?

Az előadásokat mindkét este 21:30-kor mutatják be a templom előtt. A templom előtti útszakaszt lezárják, így a közönség közvetlenül a templom előtt, az úttesten foglalhat helyet. A szervezők arra kérik az érdeklődőket, hogy érkezzenek időben, és hozzanak magukkal plédet vagy kempingszéket, hogy kényelmesen élvezhessék az előadást. A további részletekért érdemes követni a Sávári Oratórikus Kórus Facebook-oldalát.

A koncert címe: Elvarázsolt kastély. Hogyan kapcsolódik mindez a templomhoz, a centenáriumhoz?

Az előadás ötlete Várhelyi Tamás plébános atya felkérésére született meg. A sávári templom jubileumi évéhez kapcsolódva a közel hatvan tagot számláló kórus egy olyan különleges produkciót álmodott meg, amelyben maga a 100 éves templomhomlokzat is a történet részévé válik. A koncert így nem csupán zenei esemény lesz, hanem fényfestéssel és vetített animációs jelenetekkel kísért filmpremier.

A Facebookon már előzeteseket láthatnak az érdeklődők a programról. Beszéljünk arról, hogy miben lesz ez az esemény más, mint egy szabadtéri koncert?

A közönség ismert Disney-dalokat hallhat élő kóruselőadásban, többek között az Oroszlánkirályból, az Egyiptom hercegéből és a Notre-Dame-i toronyórból. Az előadás különlegessége azonban, hogy nem az eredeti rajzfilmek jelenetei elevenednek meg, hanem a dalok köré egy teljesen új történet épült. A film szereplői, helyszínei és karakterei kifejezetten erre az előadásra születtek, miközben a látványvilág a nagy animációs mesefilmek hangulatát idézi. A közel 300 négyzetméteres templomhomlokzaton egy teljesen új film elevenedik meg, amelyet kifejezetten ehhez az előadáshoz alkotott meg dr. Szalai Ferencné karnagy. A látvány, az élő zene és a fényfestés együtt különleges, ünnepi élményt teremt.

Mit árulhatunk el a kerettörténetéről?

Az Elvarázsolt kastély spirituális kerettörténetre épülő musical, amely az emberi élet örömeiről, nehézségeiről, a szeretetről, a reményről és a hit megtartó erejéről szól. A történet főszereplője Anna, akinek életét különleges társa, Lumi kíséri végig.

Fiatalok a teremtett világért

A Klímahősök Konferenciáján vettek részt a Brenner-iskolások

A szombathelyi Boldog Brenner János Általános Iskola és Gimnázium 8. n osztályos tanulói részt vettek az UNICEF Magyarországi Bizottsága által szervezett V. Klímahősök Konferenciáján. A rendezvény fő célja a fiatalok klímatudatosságának erősítése, ezen keresztül a természetvédelem és az épített környezet védelmének erősítése, a hosszú távon élhető bolygó fenntartásához való hozzájárulás igényének a kialakítása. A programról, a természetvédelem fontosságáról beszélgettünk Karagityné Geiger Szilvia középiskolai tanár, egészségfejlesztő mentálhigiénikus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, Laudato si' animátorral.

Miről szólt a konferencia?

Az UNICEF Magyarországi Bizottsága által szervezett V. Klímahősök Konferencia, 2026. március 24-én került megrendezésre Budapesten, a Planet Budapest Magyar Vasúttörténeti Parkban. A rendezvény egy olyan ifjúsági klímavédelmi találkozóra fejlődött, amelyen mintegy 600 diák vett részt az országból. A környezetünk védelmét és a klímatudatosság kialakítását nem lehet elég korán kezdeni és nem lehet elégszer hangsúlyozni. Nagyon fontosnak tartom, hogy már egészen fiatalon megismerkedjenek a diákok a környezetvédelemhez és a klímatudatossághoz szorosan kapcsolódó jelenségekkel, történekekkel és fogalmakkal. Ez a találkozó nagyon jól szolgálta ezt a célt, hiszen a korosztályra jellemző kommunikációs eszközökkel és csatornákon keresztül, érthető és felfogható módon hívta fel a figyelmet olyan a jövőjüket formáló változásokra, amelyek nemcsak a környezetüket alakítják, hanem a mindennapi életüket is.

A fiatalokban már nagyon korán el kell ültetni azon gondolatokat, amelyek mentén a környezetvédelem, a teremtett világ védelme szerves részévé válik a mindennapjaiknak. Ez fog egy olyan morális alapot adni a jövő nemzedékének, hogy a viselkedésében, a magatartásában megjelenjenek és manifesztálódnak azok az értékek, amelyek természetessé és magától értetődővé teszik a környezet-, a természetvédelmet. A rendezvény mindezen célok

megvalósítását inspirálón, élményalapú módon teremtette meg, teret és lehetőséget biztosítva a fiatalok számára, hogy a klímaváltozásról, a klímatudatosságról és jövőnkéről közösen gondolkodjanak.

Milyen témákról esett szó a konferencián?

A teljesség igénye nélkül néhány szakterület: pszichológia, jövő és generáció kutatás, közgazdaságtan, humánökológia, gyermekvédelem, molekuláris genetika, biológia. A résztvevő fiatalokat az UNICEF Magyarország Fiatal Nagykövetei képviselték és tették fel a kérdéseiket, foglalmazták meg aggályait, észrevételeiket, ezzel inspirálva a közönség soraiban ülő érdeklődőket. Nagyon jóleső érzés volt látni a fiatalok aktivitását, a téma iránti érdeklődését és nem egy esetben a komoly és elgondolkodtató hozzászólásait. Megértették, hogy nincsenek rossz kérdések, csak kérdések és felvetések, amelyek mentén a közös gondolkodás erejével lehetőség van a megoldáskeresésre. Hadd említsek meg néhányat a felmerült kérdésekből, amelyek igazán relevánsak és gondolkodásra ösztönöznek. Miként maradhatunk emberek ebben a digitális világban, milyen hatással van az AI az életünkre? Kell-e szoronganom a jövővel kapcsolatban és valójában mitől? Lehet-e napjainkban tudni, hogy a fenntarthatóság mit takar, mi számít annak? Az egyén szintjén van-e jelentősége a környezettudatos magatartásnak, számít-e ez?

Van-e jelentősége, ha pl. szelektíven gyűjtöm a szemetet, ha nem szennyezem a környezetet? Kik és mik a legnagyobb környezetszennyezők és mit tudok én tenni ellenük?

Hogyan illeszthető be ez a konferencia a Katolikus Egyház természetvédelmi gondolatához, ami több mint pusztán környezetvédelem?

A konferencián elhangzottak gyakorlatilag a Katolikus Egyház természetvédelemhez kapcsolódó gondolatai és tevékenysége alapjaihoz illeszthető. Ahogy Ferenc pápa Laudato Si enciklikájának az alapja: a természet és az ember, az ember és a teremtett világ, és ami szerintem a legfontosabb az ember és ember viszonya hogyan, miképpen határozza meg a földi létünket. A természetvédelmi gondolat középpontjában az ember áll, a maga küzdelmével, a társadalmi, a szociális és a gazdasági problémáival. A környezetünk védelme, megóvása, a teremtett világ értékeinek megőrzése nem egy önmagának való, öncélú feladat, hanem az emberiség életminősége, ha patetikus akarok lenni az emberiség léte, fennmaradása múlik a környezetünk megóvásán, a környezetünk élhetővé tételén. A környezetünk biztosítja azokat az alapvető életfeltételeket, amelyek rendelkezésre állása nélkül, nem lehet emberi élet, de megkockáztatom semmilyen élet a Földön.

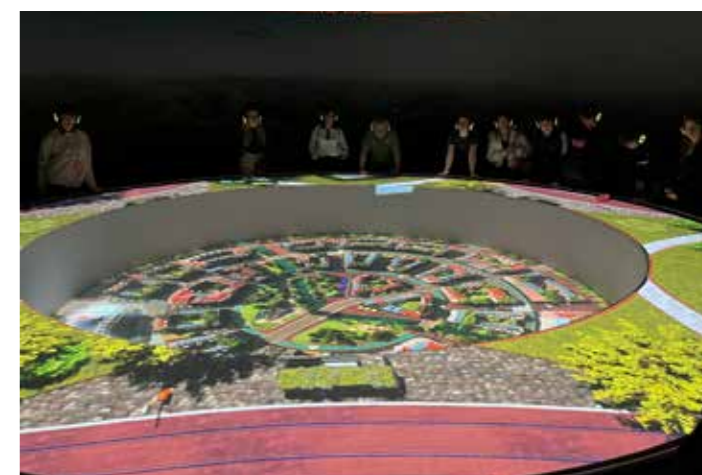
Gondoljunk csak az ember környezetromboló tevékenysége nyomán kihalt állatokra, egész fajokra, a kipusztuló növényekre, vagy magának az embernek a létét fenyegető környezeti hatásokra, mint például a légszennyezettségre, a felmelegedési problémákra és ezek járulékos hatásaira. A Katolikus Egyház természetvédelmi gondolata egy cselekvésre vonatkozó felhívás és felszólítás a környezetünk védelmére, a teremtett világ megóvására. Ami a „szimpla” környezetvédelmen túl mutat, az a komplexitás, amiben szerves egységet képez a figyelemfelhívás, a megoldáskeresés és a konkrét tevékenységre való felhívás. Mindezt úgy teszi, hogy a felelősségvállalást kiterjeszti az egyénné, a kiscsoportokra, a társadalom egészére, a gazdasági élet szereplőire és nem utolsósorban a politikai elit szereplőire. A környezetvédelem témakörében szervezett rendezvények - mint ez a konferencia is - a miértekre és a hogyanokra adnak választ. A nyilvánosság elé tárják a környezetszennyezést, a környezetrombolást és a teljesség igénye nélkül próbálják bemutatni a környezetvédelem és a környezetmegóvás lehetőségeit.

Erre alapozva tud a természetvédelem egy szintet lépve, a Katolikus Egyház befolyását felhasználva, az Egyházfő személyes tekintélyét latba vetve „mozgósítani” cselekvésre buzdítani.

Hogyan hatott Önökre a konferencia, pedagógusként miben látta értelmét a rendezvénynek?

Összegzésként elmondhatom, hogy a konferencia legfőbb célja és egyszersmind eredménye is, hogy a fiatalok élményt szerezhetnek a természetvédelem, a környezet-tudatosság fontosságáról, nemcsak előadásokon, hanem interaktív játékokon keresztül. Nagyon felemelő volt látni a diákok csillogó, érdeklődő tekintetét, azt az őszinte rácsodálkozást a Föld és a környezet szépségeire, valamint látni azt a döbbenetet a környezetszennyezés, a feleltlen és kizsákmányoló rablógazdálkodás természetkárosító hatásáról. A hazafelé tartó vonatúton folyó beszélgetések egyértelműen jelezték, hogy a tanulók megértették és átérezték a környezetvédelem jelentőségét és fontosságát. Persze ahhoz, hogy ez az érzés a viselkedésben is megjelenjen, még sokat kell tenni, de úgy látom az első lépéseket

megtettük és a magot elültettük. Most már csak gondozni kell és szárba szökken a növény, de ez már a felnőtt társadalom feladata és egyben felelőssége is.

Köszöntjük egyházmegyénk jubiláns papjait!

Ebben az évben is egyházmegyénk több papja ünnepli szentelésének kerek évfordulóját.

Életükre és papi szolgálatukra Isten áldását kérjük!

Takács Ferenc

65. évforduló

Decs István

50. évforduló

Bodorkós Imre

P. Hartai Gábor SDB

Kiss György

Dr. Perger Gyula

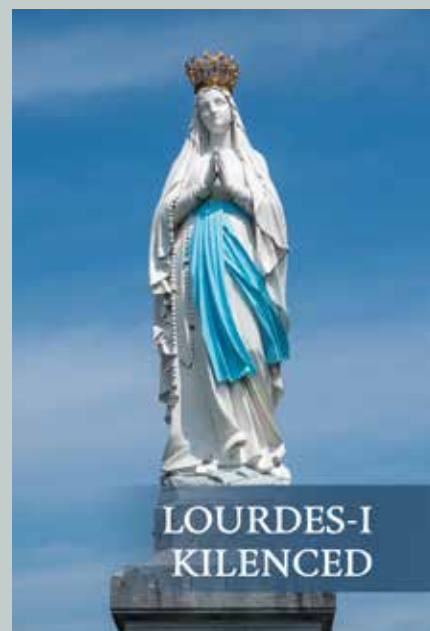
Várhelyi Tamás

25. évforduló

DR. PERGER GYULA: LOURDES-I KILENCED

Lourdes neve hallatán sokakban azonnal felidéződik a barlang csendje, a gyertyák fénye, a betegek imádságos tekintete, vagy a víz, amely egyszerre hordoz földi egyszerűséget és mennyei reményt. Lourdes azonban nem pusztán egy földrajzi hely. Lourdes találkozás: Isten és az ember, szenvedés és remény, kérdés és válasz találkozása. Ez a könyv nem csupán kilenced formájában a lourdes-i jelenéseket akarja bemutatni, hanem arra hívja az olvasót, hogy belépjen Lourdes lelki terébe, ahol a Szűzanya üzenete ma is élő és aktuális: az imádság, a bűnbánat, az egyszerűség és a bizalom útjára hív. Lourdes-ot gyakran nevezik a Szűzanya orvosi rendelőjének. Nem azért, mintha itt minden betegség azonnal elmúlna, és nem is azért, mintha a gyógyulás lenne az egyetlen cél. Lourdes „rendelője” sokkal mélyebben működik: az egész embert veszi kezelésbe – testet, lelket, szívet és reményt. Ide mindenki beléphet: aki fájdalmat hordoz, aki választ keres, aki elfáradt az életben.

A kiadvány megvásárolható a Martinus Könyvesboltban, illetve megrendelhető a webáruházban: www.martinuskiado.hu

Kórházlelkészek elérhetőségei:

Szombathely - Bodorkós Imre
+36 30 619 5474

Zalaegerszeg - Horváth István Sándor
+36 30 211 9359

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Molnár Péter • **Szerkesztők:** Fábíán Tamás, Hajdu-Nagy Dóra, Hoós Norbert Sándorné, Kótáné Koltay Veronika, Dr. Kürnyek Róbert, Molnár Péter, Rónainé Magyar Krisztina, Sárközi Violetta

Kiadó: Martinus Könyv-és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.)

Telefon: 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Dr. Perger Gyula

Nyomdai kivitelezés: Yeloprint Kft. • **ISSN 2060-145X**

Az újságban megtalálható cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.